

**Vyjádření školitele Mgr. Ilony Trtíkové k průběhu studia a k disertační práci
“Spolupráce vědeckých skupin pomocí informačních a komunikačních technologií: situace ve
vybraných skupinách z České republiky” předkládané v roce 2018 na Ústavu informačních
studií a knihovnictví FF UK**

I. Hodnocení celého doktorského studia

Doktorandka je jednou z těch, kdo studiem a přípravou své disertační práce v podstatě zcela vyčerpá čas, povolený jako maximální délka kombinovaného doktorského studia. Kromě plnění studijních povinností může vykazovat také relativně bohatou tvůrčí aktivitu, a to jak na poli přednáškové činnosti, tak ve směru publikace prací, souvisejících se studiem. Například v letech 2011 až 2016 přednášela v kurzu Informační výchova pro doktorandy ČVUT, nebo v uplynulém roce na Masarykově univerzitě v Brně přednesla zajímavý příspěvek už bezprostředně související s tématem disertace - k problematice možnosti prezentace vědeckého pracovníka na sociálních sítích. Úspěšně se jako spoluřešitelka účastnila výzkumných projektů řešených v oblasti technických oborů s informačními aspekty. V neposlední řadě mohu v této souvislosti uvést také její aktivní účast v práci Odborné komise pro informační vzdělávání a informační gramotnost při Asociaci knihoven vysokých škol. V poslední době se zapojila do Mezinárodní asociace univerzitních knihoven IATUL, přičemž výsledkem její spolupráce se stalo zorganizování semináře IATUL Workshop on Information Literacy v roce 2015 v Praze. Vedla zde jeden z workshopů, a to na téma e-research, které též úzce souviselo s jejím doktorským studiem.

K úspěšnému vedení závěrečných prací na výzkumu, jehož výsledky tvoří jádro disertační práce, zejména prospělo, když v závěrečné etapě studia změnila zaměstnání a mohla využít prostředí organizace CESNET. Zadané téma tak uchopila z aktuálních hledisek reálné situace v globálním internetovém prostředí pro práci vědeckých týmů v ČR. Z tohoto důvodu jsme se museli zabývat i zněním definitivního názvu disertační práce. Nyní vyjadřuje skutečný obsah a smysl práce lépe, než tomu bylo u názvu původního, který byl vytvořen už před lety. Také původně plánovaný obsah studia a vlastního výzkumu doktorandka zcela smysluplně přizpůsobila tomu, co je skutečně problémem pokud možno úspěšného využívání nástrojů, které dnes pro optimalizaci vědecké práce a zejména mezinárodní spolupráce na poli vědy a výzkumu existují.

Sledujeme-li celé údobí daného doktorského studia, musíme doktorandce přiznat snahu nejen plnit všechny předepsané studijní povinnosti, ale také rozvinout relativně bohatou odbornou angažovanost v praktické oblasti oboru. Nakonec dokázala splnit všechno, co je k obhajobě třeba. Zkoušky i další náležitosti, které byly v průběhu studia požadovány, plnila někdy sice s delšími přestávkami, ale nakonec v požadované kvalitě. Studovala většinou samostatně a téma rozšiřovala a prohlubovala vždy na základě vlastní iniciativy. Na druhé straně pak ve finálním stadiu konzultace se školitelem patřičně zintenzívnila. Disertaci tvořila skutečně v posledních měsících a týdnech před termínem, ale na výsledné kvalitě věcného obsahu díla se tím nic podstatného (kromě možná některých formálních stránek), co by ji celkově snížilo, nic podstatného neprojevovalo.

II. Celkové zhodnocení disertační práce

Téma disertační práce kolegyně Trtíkové je z hlediska významu prudce se rozvíjejícího specifického internetového prostředí, vyvíjeného pro potřeby kooperace vědců zejména v přírodních a

technických vědách, navýsost aktuální a bezpochyby záslužná. Doktorandka, aby zjistila, jaké konkrétní nástroje a služby prostředků informační a telekomunikační techniky ovlivňují to, čemu se říká "vědecký cyklus", zavedla výzkumnou sondu do práce vybraných českých vědeckých skupin, které se jí podařilo pro to získat. Jde o sdílení informací a vědeckých dat a další procesy, které výzkum celkově zkvalitňují. Snažila se maximálně proniknout do těch momentů výzkumu, při jakých činnostech v rámci vědeckého cyklu výzkumní pracovníci spolupracují uvnitř vědecké skupiny, co sdílejí a jakým způsobem šíří informace o výstupech ze svého výzkumu směrem k partnerům, mateřské instituci a vědecké komunitě. Z otázek, kterými definovala svůj výzkumný záměr, pokládám za nejvýznamnější hned tu první, definující vymezený soubor nástrojů ICT, a pak poslední, sledující efektivitu jejich využití v mezinárodní spolupráci. Právě ta je základem vlastní efektivitě vědecké práce. Pokud jde o vymezení onoho specifického souboru, pokládám autorčin literaturou dokumentovaný přehled, uvedený ve čtvrté kapitole, za odpovídající danému účelu.

Ve výzkumu zvolená tzv. zakotvená teorie, jakož i vymezení vlastního předmětu zkoumání včetně zvolení vědeckých skupin v českém akademickém prostředí pokládám za plně funkční. Na základě "polostrukturovaných" rozhovorů pak autorka práce dospěla k dobře podloženým zjištěním, které lze vzít za základ všeobecného poznání situace ve významné části naší vědecké sféry. Týká se to podmínek pro rozvoj sdílení a vzdálenou komunikaci vědců v globálním měřítku, jako jsou služby e-infrastruktur, cloudové a gridové služby. Uvítal jsem nakonec zpracovanou (excelovou) přehledovou tabulku, která umožňuje velmi instruktivní vhled do sumarizace výsledků, k nimž ve zkoumání došlo.

Celkově hodnotím výslednou disertační práci kolegyně Trtíkové jako poctivě zdokumentovaný přímý průzkum, cíleně orientovaný na současnou situaci v nových směrech vývoje metodiky vědecké spolupráce, kterou umožňují nejnovější prostředky ICT. Jde o dobře vybrané výzkumné týmy, působící v českém vědeckém prostředí, a dobře připravené výzkumné otázky, kladené na jejich členy. Celá práce je účelně doplněna kvalitní grafickou výbavou na všech místech, kde se to jevílo jako funkční dokreslení výkladu či autorčiných tvrzení. Přispívá to v každém případě lepšímu porozumění textu. I když konečný text disertace vznikl v rychlém sledu až v posledních měsících termínovaného údobí studia, díky dobré spolupráce nejen se školitelem, ale také s konzultantem dr. Dvořákem se podařilo vytvořit hodnotné dílo, dobře strukturované a opatřené potřebným poznámkovým i bibliografickým aparátem.

III. Připomínky k disertační práci

K celkovému pojetí práce nemám vzhledem k uvedenému celkovému hodnocení výsledné disertační práce žádnou významnější výhradu. Připomínky a doporučení k pojetí a cílům práce jsem už uplatnil také během v tomto případě relativně dlouhého studia a intenzivní spolupráce v jeho závěru.. Pokud jde o detailní posuzování textové či obrazové prezentace disertace, měl jsem možnost obojí posuzovat a připomínkovat v průběhu závěrečných etap její tvorby. Vesměs byly pochopeny a z větší části přijaty. V průběhu tvorby předložené disertace jsem s kolegyní Trtíkovou relativně často komunikoval a měl jsem tak možnost i do už finalizovaného textu navrhnout své připomínky a podněty. Přitom jsem se samozřejmě nesnažil nějakým způsobem významně zasahovat do jí zvoleného způsobu vyjadřování, ani podrobně zkoumat a případně jen nahodile opravovat zpozorované textové stylistické či gramatické nedostatky. Mým cílem bylo práci zbavovat zbytečných širších, i když s tématem do určité míry souvisejících pasáží a soustředit se na klíčové kapitoly, naplňující vytčené cíle práce. To se podle mého názoru do patřičné míry

zdařilo. Pokud bych nyní ještě nějaké své připomínky uváděl, jednalo by se pro celkové hodnocení práce o nevýznamné podrobnosti.

Doktorandka podle mého soudu vykazuje schopnost aplikace systémového přístupu, logického uspořádání poznatků a také praxi v přibližování těchto poznatků ve prospěch jejich co nejširšího uplatnění. Předpokládám, že ve vyhledávání a sledování dalších možností uplatnění moderních internetových prostředků ve vědecké práci bude i nadále pokračovat, protože jde o téma z hlediska specifických forem práce informačních specialistů ve vědeckých knihovnách navýsost významné. Jde o náročnou intelektuální práci a možnost prezentace kvalifikovaných pracovníků těchto knihoven či vědecko-informačních středisek před naší vědeckovýzkumnou veřejností.

IV. Otázka pro obhajobu

Které konkrétní informační a komunikační internetové asistenční systémy a služby pokládáte za nejvíce uplatnitelné v širším okruhu českých vědeckých pracovišť a jakým způsobem by se jejich informační podpory mohly ujímat příslušné knihovny, resp. Informační střediska?

V. Závěr

Vzhledem k výše uvedenému hodnocení ve svém posudku předloženou disertační práci Ilony Trtíkové “Spolupráce vědeckých skupin pomocí informačních a komunikačních technologií: situace ve vybraných skupinách z České republiky” předběžně klasifikuji jako **prospěla**.

13. května 2018

doc. PhDr. Rudolf Vlasák